

Մանգրումի Էֆենար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՄԱՅԻՍ 26 ԲԷՆՃԵՄՊԻՆ

ՆԻՄԵՐՈ 63

Մանգրումի Էֆենար հափթառա 6 եանի սենետե 300
նիւտե վերիւն, սենետե գըմեթի, բոթա փարաթառա
իշխետե օլարագ, 200 ղէ՝ օլուպ, արթը պլըղը 100 ղէ՝ օլա-
ճագ, վե նիւտե սի տաի 50 ար փարաթառա թըլաճագ արը :

Իլանաթըն պեհեր սաթըը իշին, պի-
րինճի տեֆատա 3, Էրինճի տեֆատա 2,
վե իւշինճի վե սայիր տեֆատա 1
էր ղուրուշ պլընաճագ արը :

Մեթթուպ վե սայիր, իսթանպուլա Պաղէ Գաթուս-
Խարինտե, գարաղլսանէ իւե ճամիի շերիֆ արա եհ-
րինտե քեային Շապը Խանընտա, Կարապետ 8. Փանոս-
եանըն 18 նիւմէրու օտաարնա կեօնտե թիւե ք տիր :

ԻՍԹԱՆՊՈԼ

ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՅԷ(1)

Մայիս 25.	Ին երեքսէք	55-30
» »	Էն աշաղը	55-30
» »	Գարանտը	52-38
» 26.	Աշըլաը	52-38

ԹԷԼԷԿՐՈՄ ԽԱՊԷՐԻ

Փարիս, 2 յունիս.

Ֆրէմոնտալաթ նամ զաղէթատա օգուս-
տուղունա կեօրէ, Ալթըրիա տէվլէթի, մէ-
սէլէնին սուլ իւղըն հալ ու Թէսլիյէսի էմ-
նիյէսիյէ, գօնկրէյէ քէնաի խարինիյէ վե-
քիլի օլան Մ. Մէնաթըրֆու կեօնտէրէճէք
տիր, Մեզքիւր զաղէթատա շու տաիւի ի-
շար իտիւրի տիր, Ֆրանսա աթայիյի հալին
իպգաթը զըմնընտա խալիսանէ չալընտըգտան
պաշգա, իւք սիւա գանդի թարաֆտան բաթ-
լար իսէ, սիւա գուվլէթիյէ տաիսի գարըն
չըգըպ գօրգուտաճագ արը :

Լօնտրանըն Թէյմըս նամ զաղէթատա տա-
իս, պու իթիգատտա պուլունմագա տըր :

Տիյէթին ազալարը քեաֆթէթէն, գօմի-
թէլէրի թարաֆընտան գուհուրա կէլէն Թէք-
լիֆի գապուլ իւե, Մ. ար Բէֆօրտէնին,
Ալմանեա հիւքիւմէթլէրի թարաֆընտան
Գօնկրէյէ կիթմէսինէ գարար վերմիյէրտիր :

Ալթըրիա տէվլէթի, Էլպա տուգալըգ-
լարը քէյֆիյէթի նիգամթընը, Տիյէթի
Թէսլիմ իթմի տիր :

ՀԱՎԱՏԻՍՏԹԸ ԽԱՊԻՃԻՅՅԷ

Պալեատէքի Թէլէկրաֆ, տիւնքի չը-
գարըն լա Թիւրքիտե օգուսմուշ, վե
տիւն սապահ չըգարըն Գուրիէ տ'Օ-
րիտնաաքի պիր Թէլէկրաֆ խապէրինէ,

(1) Տիւնքի 62 նիւմէրու Մանգուս-
տէ, Էսհամ ֆիյաթլարընըն Թարիսի մայիս
24 օլաճագ եհրտէ 25 օլուպ, վե 53 ղու-
րուշ 18 փարատա գաթանտը տէնիլէճէք
եհրտէ 8 փարատա տէնիլմի տիր :

տապան տապանա ղըտտ պուլունմուշ
տուր :

Գուրիէտէքի Թարիսիյի, վե նէրէ-
տէն կէլիշ իտուկի պէյան գըլընմըն օլ-
մաեան մեզքիւր Թէլէկրաֆա նազարէն,
կիւյա Ալթըրիա Թարաֆընտան պազը
կիւճիւքլէր կեօսթէրիտիկիտէն, գօնկ-
րէնին Թէճէմիւ իթմէյէճէկի ղայէթ
իհթիմալտէն իմիշ :

Մեզքիւր Ֆէնա հալաթիսին, Խալ-
եար-խան բիյաչասընա նէ՝ գատար Ֆէ-
նա Թէեեսիր իտէճէյի Թարիֆէ հաճէթ
տէյիլ տիր, վե նաալըքի տիւնքի կիւն
Խահամը ումուսիյէ, մէմուլին ղայրի
սուրէթտէ տիւնմիւշ տիր, լաքին,
մեզքիւր Ֆօնտօլարըն տիւնմէսինէ, եա-
լընը մեզքիւր հալաթիս սէպէպ օլմա-
յըպ, իլլա, Ֆէնա, վե գանն իտէրիլ քի
եալան, տահա սայիր հալաթիսիւրտէ սե-
պէպիյէթ վերմիյէր տիր, մէսէլա, կիւ-
յա Խահամըն Ֆայիլէրի պու սէնէ
վերիլմէյէճէք իմիշ, չիւնքի, Ուլաճ
Պուղտանտա գալիա օլաճագ իմիշ, կիւ-
յա տիւնքի կիւն պիր գաչ մահէլէ կէլէն
Թէլէկրաֆլարա նազարէն, Լօնտրատա էս-
համ 28 օլա իմիշ, վե իթալեատա գալ-
ղա պաշամըն իմիշ, վե կիւյա պու եա-
գընտա գայիմէ ագճէ չըգաճագ իմիշ, վե
պուլնարա տաիսի իլալէ օլունմուշ տուր,
պիր Թագըմ քէսանըն, քէնտի իշլէրիսին
խաթըր իշին, վիւքէլլի Սալթանաթը
տէնիյէճէտէ վուգուա կէլէն Թէպէտ-
տիւլաթա եալան եանըն տիւրիւ մա-
նեալար վիւմէլէրի, վե Թաիտիլի էյհան
իլլէմէլէրի :

Հալ պու քի, պիլգճէ, Գօնկրէ մութ-
լագ Թէճէմիւ իտէճէք տիր, վե պիր
խայրը նէթիճէ կեօսթէրէճէյիտէ իհ-
թիմալտէն տիր, Էվրօպատա գալիանըն
պաշամըն օլմաթը, վե Լօնտրատա Խահ-
մըն օլ գատար տիւնմիւշ պուլունմաթը

եալան տըր, Ուլաճտա գալիա օլաճագ
տըր տէյէմէյիլ, վե պու սէնէ Ֆայիլ-
լէրին վերիլմէյէճէկիտէ գաթան ինանա-
մայը, չիւնքի, պէյլէ պիր նազիք վա-
գըրթարտա, Էմիլյէթի Էհալիյի պիւ-
թիւն պիւթիւն սէլպ իտիճի պիր հալ
ու հարէքէթի ճայիլ կեօրմէլէք, Սալ-
թանաթը սէնիյէնին պասիլիթ ու
պիւտնազարիսինէ քեամիլէն մուղայիր
տիր :

Ֆօնտօճուլար ալեսսէվիյէ, բօլթի-
գա պուլունթունտան տայիմա նէմիլք գաթ-
մագտա, վե նիշէլէր եալանլար իհտա-
իթիթիլէրի հալտէ, պազը զաղէթալար
տաիսի, հէր կիւն վե հէր սաաթըն բօ-
լթիթիգաթը Թասվիլիսին սայրը պլըր կեօս-
թէրտիլտէն սօնրա, սատէճէ քէնտի Էֆ-
քեարլարըն իլալէյէ գանալթ իտէճէք
եհրտէ, պիր տէֆա էվլէլինտէն մութ-
լագա մուհարէպէ օլաճագ տըր տէմիշ օլ-
տուղլարընտան, օլ իտաալարը իւղէ-
րինտէ ինանտ իտիպ աուրմագտա, վե
հէր իյի հալաթիսի տաիսի, Ֆէնա տիւշ
կիլի, շէրլէ Եօրմագտա տըրլար :

Հալ պու քի, պու Թարիլ Էհալի ի-
շին պիյատէսիյէ մուղիւր տիր, պէյլէ
վազըրթարտա, բօլթիթիգա տէնիլէն շէյ,
եալ կիւնլէրիսին պէրրադ հալալարըն-
տա եայրլմըն օլան խաֆիֆ պուլունթ-
լար կիլի, սալա պիր գարարտա գալմա-
յըպ, իլլա հէր անիյէտէ պաշգա պաշ-
գա հէյէթ քէսպ իտէճէկիտէն, ղա-
գէթալարըն եազանլարտա, օգուստնլարտա
օնա կեօրէ հարէքէթ իթմէլիտիլէր :

Սոն հալաթիլէրէ նազարէն, Բու-
սիա Գօնկրէյի գապուլ իթիթիլտէն պաշ-
գա, քէնտիսինին սալա հարպ իթմէյէ
նիյէթի օլմայըպ, Ֆադաթ Ալթըրիա ի-
լէ Սադսօնեատաթի հազըրըլարա պիյու-
էն Թէտարիքեաթա պաշլաթընը տաիսի
պէյան իլլէմիշ տիր :

Ինկիլթէրա թարափընտան գօնկրէ-
տէ եախօտ գօնկէրանտա օթուրաճագ
օլան օրտ Գլարէնտըն փարիսէ կէլիշ տիր:

Միւսալտահանըն իպգասընա, Ինկիլ-
թէրա իլէ ֆրանսա, պիլ իթթիֆադ էզ-
ճան ու տիլ չալըշաճագլար տըր:

Պազըլարըն իթիգատընա կէօրէ, Ա-
վըսթըրիա վէնէտիլի իթալիտայա թէլը իթ-
տիկինտէ, իթալիտա տալիս պէտէլինէ
փարա վէրէճէք տիր, վէ տիկէրէլին զան-
նընճա, իթալիտա տէվէթի Պօնա իլէ
Հէրգէփօլինի հէր նէ սուրէթլէ իսէ, Տէվ-
լէթի ալեյտէն ալարագ Ավսթրիայա
թէլը իտէճէք իմիշ:

Ինկիլիզ գրալեշաք հազըթթլէրինին,
ասայիշի հալին իպգասըն նիլէթիլէ, Բը-
րուսիա գրալը հազըթթլէրին սըգ սըգ
միւքէթէպէ իլէտիկի տալիս հազատի-
սաթտան տըր:

— Բաթրի նամ դազէթատա Սուլ-
իւնվանը իլէ տէրճ իտիլիշ օլան պիլ
պահսը թէլըճէմէ իտէրիզ:

Պոսյը, հէր նէ գատար պիլ թագըմ-
լար օրթալըլը թահլըլէ իթսէլէր, վէ
տիկէրէլի տալիս ատէմի էմիլիթ իպ-
լագ իլէտէլէր, պու ճիւմէ իլէ տալիս
հարպ օլմայաճագ տըր:

Պիմէրաթօր հազըթթլէրինին շան ու
շէօհրէթի միլիյէյի հըֆզ ու վիգայէ
իլէտիկի թագտիրտէ տալիս, ասայիշի
հալին իպգասընա միւգթէտիր օլաճաղը-
նա իգնա օլմուշուզ տուր:

Պջաթէն ֆրանսա, Ինկիլթէրա, վէ
րուսիա տէվէթլէրի պիլ գօնկրէ թէ-
ճէմիլ իթմէսի, վէ օրտտա գանդի մէ-
սէլէրտէն պահս իտիլմէսի գըմնընտա
իթթիֆադ իլէմիշէր տիր:

Պիլ կիւնտէն էվրօքա տիւէլի մուազ-
գամասըն խարիճիլէ վէքիլէրի Բարիսէ
թէճէմիլ իլէյէճէքլէր տիր: Պու գօնկ-
րէտէն էլպէթթէ էվրօքանըն մէնֆա-
թընա տայիլ նէթիճէլէր հուսուլէ կէ-
լէճէք տիր: Հէր հալտէ շու աթիտէքի
իլէ խուսուստան պիլիտի վուգու պու-
լաճագ տըր: Եանի, եա ֆիլիլիլէրին միւ-
պատէլսի իլէ, գօնկրէտէ կիւնիլէքլէր
հալ իտիլէրէք, տիպլումթլար մարիֆէ-
թի իլէ պիլ պիլինէ միւպայլին պուլու-
նան թարափլարըն իտտալարը սուլհ ու
սալահտա գարար գըլարըլաճագ տըր, վէ
պիլնաէն ալէյհ թէտալիլտէ գալըլը
մէսէլէլէրին հալ ու թէսվիյէսի կէօրիւ-
լէճէք տիր, վէ եախօտ հիւանի իմթի-
զաճ կէօրիւլէմէյիպ, ֆրանսա հիւքիւ-
մէթի տալիս նէ թարիգ թուլաճագ
օլտուղունա մէճպուր օլարագ քէյիլիյէ-
թի հալի վէ քէնտի թարափընտան զու-
հուրա կէլիշ օլան քիւլի զայրէթի, Մէճ-
լիտի գալանինէ իֆատէ վէ պէյան իլէ,
ասայիշի հալին իպգասը պապընտա իմտա-
ու մուալէնէթինի թալէպ իտէճէքտիր:
Էկէր օլ վազըթ հազգանիլիլէթին խաթ-

րը իլին իզհարը ազամէթ իթմէք լազըմ-
կէլիլ իսէ տալիս, ֆրանսա քէնտի նու-
ֆուսու թէնսիլի իլէ, էվրօպայը հարպ
աֆէթինտէն ազատէ իտէպիլէճէք տիր:

Պէր քէս պիլիլ քի, իթթիլսազ օլուն-
մուշ օլան իլթիլիաթ ուսուլու սայէ-
սինտէ, ֆրանսա տէօրթ կիւն գարիլըն-
տա թալիմ ու թէրպիլիտի պէր քէմալ
օլուպ, վէ բիւր սիլահ պուլունտուղու
հալտէ, ալթը եիւզ պիլ քիշինին ճէլպ
ու թէտարիլիլէ մուգթէտիր տիր:

Պէյլէ պիլ ազիմ գուվէթ վէ պու-
գատար ապէր իլէ, ֆրանսա տէվէթի,
տէյիլ քէսպի ֆիլթուհաթ, իլլա մէսա-
յիլ միւշ քիլէնին հալ ու թէսվիյէսի
թաճիլ իլէմէք նիլէթի իլէ մէյտանէ
չըգտըլընտա, պիլթապի, մէմալիլի-
լի պիլ հարպի ալիմ թէլըլէքէսին տիւ-
չար իլէմէքսիլին, տահա գիյատէ քէս-
պի շէրէֆ ու ֆիլթուհաթ իթմիշ օ-
լաճագ տըր:

ՀԱՎԱՏԻՍՍԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Վիգանթիտտէ օգուստուղունա կէօ-
րէ, Ղարպիլէ նամ վարօր իլէ, Մըրը-
տան պիլ միլիոն լիւրա կէլիշ, վէ տէվ-
լէթլու ֆէլսամէթլու իմայիլ բաշա հազ-
րէթլէրի թարափընտան մալիլէ խաղինէ-
լի ճէլիլէսինէ թագալիմ օլունմուշ տուր:

Մէքըրիլ դազէթատա շու ֆէնա հա-
վատիս տալիս օգուստուղունա, հէրքէսին
գալիլինէ իրասը Էսէրի Էնտիլէ վէ հի-
րաս իլէմէյէ պաշալմըլ տըր: Եանի իս-
կէնտէրիլէտէ վէ Սիւվէյիլտէ չաթ բաթ
գօլէրտան թուլթուլանլար կէօրիւլիւշ
տիր:

Ալլոհ վէրէյտիտէ շ ու հալաալիսին
տալ օլմաեայտը:

— Իրան սէֆիլի տէվէթլու Միլլա
Հիւսէյին խան հազըթթլէրինէ, թարափը
էշէթի հազըթթի Շահինշահիտէն, պի-
լինճի իլէթպիլիտէն պիլ գըթա նըշա-
նը ալիլ Օսմանի իթա վէ իհսան պուլ-
լուլմուշ տուր:

— Մէճիլի վալեա լիյասէթինին,
թէքրարէն տէվէթլու ֆիւմիլ բաշա
հազըթթլէրինէ թէվճիհ պուլլուլաճագը,
վէ Մըրը վալիլ ալիսի հազըթթլէրինին
եազընտա ազիմէթ իտէճէքլէրի սէյլէն-
մէքտէ տիր:

— Պու կիւն ալաֆրանգա յուլիսին
7 սի օլտուղու հալտէ, ֆօնտո հազգըն-
տա, յուլիս 2 թարիլիլտէն պաշգալ թէ-
լէկրտիլ ալընամամըլ տըր, վէ պազըլար,
րէսմի օլմաեան մահէլէրէ, մէքըրիլ թա-
րիլտէն սօնրա պիլ գալ տէֆա թէլէկ-
րաֆ կէլիլիլ իտտաա իթմէքտէ տիրլէր:

Պիլ զանն իտէրիլ քի պուլունտա պիլ
եանըլըլ օլմալը տըր: Լաքին, էկէր
ֆիլհազըգա, ֆօնտո հազգընտա, էօ-
թէքլինէ պէրիլիլէ թէլէկրաֆլար կէ-
մէքտէ օլուպտա, պիլգաթ թէլէկրաֆ-

խանէյէ կէլմէմէքտէ իսէ, գիյատէսիլէ
էսէֆ վէ թէաճիւպէ շայան տըր: Եօգ
էկէրլի ասլը Եօգ իսէ, պարի Էհսալինին
գարարտան վէ շիւքէտէն արի գըլընմա-
սընիլէթիլլէ, շու սուլի զաննլարա գար-
շըլըք րէսմէն ճէվապ վէրիլէրէք, էմիլ-
լէթի ալմէնին հուսուլինէ հիւմէթ օ-
լունմալը վաճիպէտէն տիր:

— Տիւնքի Գուրիլտէ շու աթիտէքի
մէմուլիլէթէ շայան իլան օգուստուղու
տուր:

Յուլիս 1 տէն իթիպարէն Գուրիլտէ տ'Օ-
ռիան հէր կիւն պիլիլիլ քըթաաա օ-
լուպ, վէ հուրուլաթլը ճէտիտէ իլէ
թապ ու նէշը իտիլէճէք տիր:

Ղազէթամըլըն թէլէկրաֆա տէրքեար
օլան խուսուսու, տահա գիյատէ թան-
գիմ իտիլէճէք տիր, շէյլէ քի ֆարիտտէն
պիլ մէմուրու մախսուս մարիֆէթի ի-
լէ, հէր կիւն թէլէկրաֆ խապէրլէրի
կէօնտէրիլէճէք օլտուղտան պաշգա,
Լօնտրտան, Մըրօրանտան, Վիլնեստան,
վէ Պէրլինտէն տալիս միլթէնա հալա-
տիպէր վուգու պուլլուլունտա, թէ-
լէկրաֆա խապէրլէր ալաճագ տըր:

Իլի նէվի հալաալիս վարտըր, պուլ-
լարտան պիլ թագըմը, դազէթալարտա
պուլլունուպ, վէ տիկէր թագըմը իսէ,
ահալիլէ նա մալիլմ շէյլէր տիրլէր, շու
սօնրաքի հալաալիլէր հազգընտա, դա-
զէթամըլը գըրաթա լաղպէթ իտէնլէ-
րին, քէմալի էմիլիլէթ իլէ օգուլուպ,
վէ նէ մէրթէպէ միլթէնա օլտուղարը-
նը կէօրէճէքլէրի պիլ իլթիպահ տըր:

Միւշթէրի օլան զաթլարա, իւշ պ-
լըք իլին եազըլտըլարընտա իւշէր ճիլտ,
վէ ալթը պլըք իլին եազըլանլարա ալթը-
շար ճիլտ, վէ պիլ սէնէլիլ Եազըլանլարա,
օն իլիլէք ճիլտ թապ ու նէշը օլունա-
ճագ քիթապարտան, վէ քէնտի պէյէն-
տիլլէրինտէն իթա օլունաճագ տըր:

Միլլէի սայիլիլ դազէթալարը Տէրի-սէ-
աաթթտէ, հէր կիւն թապ ու նէշը ի-
տիլիլէքտէն պաշգա, կիւնտէն կիւնէ քէս-
պի քէմալէթ տալիս իթմէքտէ օլտուղա-
րընտան, միլլէթիլիլ դազէթալարտա
խիլիլիլ դայրէթ վէ պիլ քէմալէթի իլ-
հարա միւսալարաթ իլէ, էհալիլիլին մէմ-
նուլիլիլէթինի, վէ պիլնաէն ալէյհ մէն-
ֆիտսթընը մուլիլ օլմալտըրլար, գիյա
պիլիլէքտէ Եազամագտա օլտուղու միւ-
լէթլէր, հէր կիւն թագէտէն թագէ հա-
վատիլէր ալարագ, րէվիշ Բօլիլիլիլայա
վազըլի օլուպ, վէ ալիլ ու իթալարընա
օնա կէօրէ տէվաթ վէ իլտամ իլէտիլլէրի
թագտիրտէ, միլլէթալարըլըլ իսէ նի-
լէ հալաալիլիլթը միլթէնաաա մահրուլմ
գալարագ գարարտիլտէ օլաճագլարը հիւ-
վէյտա տըր:

— Եարընքի կիւն Գուլմ-Գուրուտա Մայր
Եկիլիլիլտէ թէքրարէն լիւզհանուր Ժո-
ղով թէճէմիլ իտէճէք տիր:

—Կէչէնտէ Արժ. Խորէն վարդապետ, Տէր-աւետեթէ Եէնի կէմիշ օլան իթալ-եա սէֆիրի ճէնապլէրինէ կիտերէք ըէս-մի խօշ ամէտիյի իճրա իթմիշ օլտուղուն-տան, պու հաֆթա սէֆիրի միւշարի-լէյնի գարշըլըզ վիզիթա վերտիկի մէս-մուրիմիզ օլմուշ տուր:

—Պու տէֆա Գըպրըստան ալտըղը-մըզ պիր զըթա մէքթուպա նազարէն, կէչէն հաֆթալար ալէյնիթիզ Գապը-Ալիյէ արզուհալ վերմիշ օլան թադէոս վարդապետին արթըզ օրայա կէօնտէրի-մէյէճէյի, Բաթրիքիսանէ Թարաֆընտան ըէսմէն խապէր վիրիլտիկինտէն, Թա-րաֆիլիլէրի խոտաւտան վաղ կէչէրէք, տիկէր Թարաֆ իլէ պարըշմըշար, վէ գարտաշ կիպի մուհապպէթ իթմէյէ պաշ-լամըշար արը:

Շու պարըշըզ, իլէճիլէ մասլահաթ, իզմիրտէն օրաեա կիթմիշ օլան կարա-պետ աղա Տանապուրունեան (զանն ի-տէրիզ քի թահթապուրունեան օլաճադ տըր) տախի չօգ զայրէթ իթմիշ օլտու-ղունտան, հազգընտա իզհարը թէշէք-քիւր օլունմուշ տուր:

Սօրարըզ շիմտի թադէոս վարդապե-տէ, պիզիմ իլէ ուղաշտրտա էլինէ նէ՞ կէչտի. էօյլէ պինիշինին գօլունու սալ-լայարադ գաբու պաճալարտա կէզմէք-տէն, վէ ագ պապաեա Թաշ աթմադտան իսէ, վարդապետիք սըֆաթընա չէսպան Թափու ու հարէքթիլէրտէ պուլունսա, վէ պիր ազտա նէզաքէթ Թահսիլ իթսէ, վէ զադէթալար տիւշմէն գազանմագտան իսէ, էֆալը մէրղուպէ իզհարիլէ տօթ գազանմաեա չալըշա իտի, աճէպա տա-հա իլի օլմա՞զ մը իտի . . .

— . . . խմբագիր «Մանգուլի» Էֆէհար՝ ազգային պատուական հանդիսի:

Մայիս 21 թուականաւ «Մասիս» եւ «Փունջ» ազգային լրագիրներուն մէջ 'ի պաշտօնէ հը-րատարակուած ազգային առ ժամանակեայ խառն ժողովոյն որոշումները աչքէ անցու-ցած ատենս, նուաստիս դէմ եղած բռնաու-րական որոշումը տեսնելով, պարտաւորուած եմ ներկայիւս երեքին նամակաց պատճէն-ները ձեր արեւելութեանը յանձնել հասարա-կաց ատենանը մատուցանելու համար. ուս-տի խնդրեմ յանուն ազգասիրութեան բարե-հաճեցէք անկիւն մը շնորհել:

1866 մայիս 23 Թուրքոս վարդապետ
Ի Կ. Պօլիս Զիլինկիրեան

Ա.

Պատճէն-ըբ-լա Պատճէն-ըբ-լա Պատճէն-ըբ-լա

Առ Արժանապատիւ Տ. Յակոբոս վարդա-պետ Զիլինկիրեան 'ի Պալատ:

Արժանապատիւ սիրելի.

Տէրոյնց Պատուելիին՝ ձեր հետ ունեցած գաւտին համար հարկ է որ յառաջիկայ չո-րեքշաբթի օրը դատաստանական խորհըր-դոյն մէջ ներկայ գտնուիք անպատճառ, եւ

առանց զանցառութեան. իսկ եթէ այս ան-գամ ալ զանցառութիւն ընէք, եւ ներկայ չգտնուիք նոյն օրը, պատասխանատուու-թեան տակ մնացած կըլլաք:

Ողջ լեւուք.
1866 ապրիլ 15 (Սրբազանին կիսիք)
Ի Պատրիարքարան.

Բ.

Պատճէն-ըբ-լա Պատճէն-ըբ-լա Պատճէն-ըբ-լա

Առ Ամենապատիւ սրբազան Պատրիարք Հայրն, նախագահ աղգային ժողովոյ: Ի Պատրիարքարան ամենայն Հայոց:

Վեհափառ Տէր.

Տէրոյնց Պատուելիին մեզի դէմ բացած դատին նկատմամբ ձեր Բ. սրբազնութեան հրաւիրանաց տոմարը ստացայ, բայց՝ սըր-բազան Հայր, արդէն 'ի Բ. Դուռն սկսուած դատէն դատ, ունեցած ծանր զբաղանքս ու կրած առաւապանքս յայտնի է սրբազանիդ. ուստի մինչեւ ցաւարտ այնք դատին՝ ժա-մանակ չունենալով, չպիտի կրնամ գալ 'ի Պատրիարքարան, եւ այդ մասին ալ զրա-ղիլ: Հայր սրբազան՝ չըլլայ թէ ասկէ ան-հնազանդութիւն մը հասկցուի. քաւ լիցի, այլ որովհետեւ ամէն դատաստան եւ կառա-վարութիւն կը թոյլատրէ, դատին մէկը չը-լլրացած, ուրիշի մ'ալ ձեռք չնետել, վասն որոյ այս մասին ներողափառ ըլլալիդ խն-դիրս է:

Այս ինչ մեծ փոյթ եւ աճապարանք (չէքէր սույա տիւշմիւշ) . . . մանաւանդ անանկ դատի եւ խնդրոյ մը համար, որ ըստ ինքեան լուծուած ու պարզ է, վասն զի մի-թէ կրնա՞յ ուրանալ յիշեալ պատուելին իր դատաստուութիւնը Պէպէկի ճիզվիթաց ձե-մարանին մէջ, ուրկէ ամանական առնելը չա-տերուն գիտցածն է: Երկրորդ՝ կրնա՞յ ար-դեօք ուրանալ իր «Զօհալ» եւ «Երեւակ» անուն թերթին միջոցաւ մինչեւ ցայսօր 'ի նպաստ պապականութեան բոլոր այն դը-րածները, եւ մի՞թէ ասոնք ալ ձրի կրնա՞ն ըլլալ: Երրորդ՝ մոռցած է ա՞րդեօք հոգե-լոյս նախկին Յակոբ Պատրիարքին իրեն ա-նանկ չափանդութեան դէմ հանած կոն-դակը, եւ մի՞թէ ասոնց ամենուն բոլոր ազգային լրագիրները վկայ չեն մի. եւ այն եւայլն:

Իսկ եթէ այսօր ոտք ելած է պատիւ պահանջելու, թող նախ Յակոբ սրբազա-նէն եւ ապա բոլոր ազգային թերթերէն եւ լրագիրներէն պահանջէ, մանաւանդ «Մա-սիսէն» որուն տակաւին պատասխանատու-թեանը ներքեւ կը գտնուի: Հաշուելիշիւր ելած (տարաւ ալ ընմը) եւ ապացուցական փաստերով արդիւնքնին հրատարակուած ի-րողութեանց բովանդակութիւնն է 'ի լոյս ընծայած մեր տետրակին պատմութիւնը 'ի զգուշութիւն, յարթնութիւն եւ 'ի բարե-կարգութիւն սիրելի Աղգիւս. ալ ինչ կը ընտ-առուի մենք:

Հայր սրբազան եթէ դատ մը կայ տես-նելու, ան ալ իմա է իր «Երեւակին» եւ «Խորհուրդ գաղտնի ընկերութեան» անուն տետրակին մէջ նուաստիս պատուոյն դէմ յա-

նիրաւի գրածներուն պատճառաւ, թող 'ի Բ. դուռն եղած դատո վերջնայ. ան ա-տեն նորա հետ ալ դատ վարելու պատրաստ եմ, յաւել քան զայս:

Մնամ միշտ ձեր բարձր սրբազնու-թեան ամենախոնարհ ծառայ.

1166 ապրիլ 19 Երկոբոս վարդապետ
Ի Կ. Պօլիս Զիլինկիրեան

Գ.

Պատճէն-ըբ-լա Պատճէն-ըբ-լա Պատճէն-ըբ-լա

Առ Ամենապատիւ սրբազան Պատրիարք Հայրն, նախագահ աղգային առժամանակեայ խառն ժողովոյն:

Այս անգամ մայիս 21 թուականաւ «Մա-սիս» եւ «Փունջ» անուն լրագիրները աչ-քէ անցուցած ատենս, պատկառելի ժողո-վոյն ըրած որոշումներուն մէջ նուաստիս ա-նուն ալ դժբաղդաբար տեսնելով, չկրցի անտարբեր մնալ եւ անոր ալ չպատասխա-նել:

Սակայն Հայր սրբազան, մինչեւ ցայսօր անձնական կարօտութեանս մասին բնաւ եր-բէք ձեր վեհափառութեան ձանձրութիւն տալու եւ գլուխ ցաւցնելու կամք չընելէ դատ, այդ մասին խօսք մ'ալ անգամ ըրած չեմ, այլ միշտ ձեր մեծութեան կողմէն ե-ղած հրամաններուն արդեամբ իսկ հիւս եւ հպատակ գտնուած եմ:

Այսու ամենայնիւ որքան որ անձնական իմ ամենածանր զբաղանքս եւ ցաւերուս առթիւ ամեն կանչուած եւ բնտուած ա-տեն չեմ կրցեր երբեմն անձամբ իսկ ներ-կայ գտնուիլ ալ նէ, դէթ գրութեամբ ներ-կայանալու պատիւը ունենալով, երբէք ան-պատասխանի թողուցած չեմ:

Երբ յիշեալ լրագրաց միջոցաւ 'ի պաշտօ-նէ հրատարակուած նուաստիս պատուոյն դէմ ('ինչան հալածանաց) բռնաւորական անակնունդի խիստ որոշումը տեսայ, նոյն իմ հնազանդութիւնս առաւել փայլեցնելու համար, թէ եւ դի անկենդան ինքնին կա-մովին առանց բռնութեան գալ որոշեցի ալ նէ, ո՞ր օր, եւ ո՞ր ժամուն գալտեսանս պատշաճաւորութիւնը չգիտնալուս, եւ թէ որո՞ց եւ ինչ գանդատանաց, դատի, եւ հարցաքննութեանց պատճառաւ եղած ըլլալը թէ բանիւ եւ թէ գրութեամբ գիտնալու եւ հասկնալու եւ իմ կողմէս թերեւս երաշ-խաւոր եւ փոխանորդ պէտք ըլլայնէ, այն-պիսի մէկն ալ պատրաստ առձեռն ունենա-լու համար, ներկայ բաց նամակս նորա ձեռքը յանձնելով, ահաւասիկ փութացի եւ զայն ներկայացնել:

Ձեր Բ. սրբազնութեան միշտ պատ-րաստական

1866 մայիս 23 Երկոբոս վարդապետ
Ի Կ. Պօլիս Զիլինկիրեան

ՆԵՎԻՅՅԷ

Ամերիգանըն Նիւ-Եօրկ չէհրինտէ նիքեա՛հ հաքիմիին պիրիսի, պիր նիքեա՛հ գօնթօրաթը եարմագ իւզըն, խանէնին

պիրիսնտն, պիր չօճուգ վասըթասը իլէ տալէթ օլունուպ, վէ մէգքիւր խանէյէ կիթտիկինտէ, պիր կէնճ գըզըն ֆիղան լար իտէրէք աղլատըղըն կէօրիւր:

— Նէ՞ վարտըր էվլատըմ, նիչին աղլարսըն տէյի, մէրգուժ հաքիմ մէրգուժէյէ սիւալ իտէր:

— Ա՛հ, նասըլ աղլամայայըմ, նիչան լըմ օլան Տէյվիս պէնի ալմագ իսթէմէյօր տէտիկիյէ պէրապէր, մէրգուժէ տահա զեյատէ աղլամայա պաշար, վէ հաքիմ պու ճէվապըն իւզէրինէ պիր աղ տիւ շիւնտիւքտէն սօնրա:

— Աճա՛յիպ, մէկէրչի Նիւ-Եօրգտա Տէյվիստէն պաշգա առեմ Եօճ մու տուր: պէրապէրինձէ նիքեաշլանմագ իչին պաշգա պիրիսինի տախի չաղըրթտըրամագ մըսընը:

Մէրգուժուժն պու քէլամարը իւզէրի Նէ, Մարինին կէօգ Եաշարը գուրուժայա պաշար:

— Հաղըգաթէն, վալիտէճիյիմ, տէր մէրգուժէ, վալիտէսինէ խիթապէն, աճապա ճօհըր չաղըրթտագ օլմագ մը: պուժուժն իւզէրինէ անինտէ, ճօհնա խապէր կէօնտէրիլէր իսէտէ, մէրգուժգահ վէնին պիրիսնտէ պիլարտօ օյնամագտա օլուպ, վէ պիր գարը իչին պիլարտօյու թէրք իթմէք իսթէմէտիկինտէն, տա վէթճի կիտէն քէս մահգուժէն կէրի տէօ Նէր:

— Է՛հ, էօյլէ իսէ, տէր Մարի, պիղտէ Ժօղէֆի չաղըրթտըրալըմ: Ժօղէֆէ տախի խապէր կիտէր իսէտէ, մէրգուժուժն պուժուժնմատըղը խապէրի կէլտիկինտէն, Մարի թէքարէն աղլամայա պաշլայարագ, տէրեայի հիւզն ու քէտէրէ տալմըչ օլտուղու հալտէ, վէնձէրէյէ գօշար, վէ օլ հէնկեամտէ սօգագտան կէշմէքտէ օլան շիչման վէ գըսսա պօյուլ պիր Ալմանեալը կէօրիւր, վէ ալէթթաճիլ մէրտիվէնէրտէն աշաղա ինէրէք, գափուժու աշար, վէ Ֆըրիչ, Ֆըրիչ տէյի չաղըրմայա պաշար:

Օլ անտէ Ֆըրիչ օտատան իչէրի կիտէր:

— Նէ՞ տէրսին, Ֆըրիչ, գըզըմը սէվէրմիսին տէյի, գըզըմ վալիտէսի մէրգուժա սիւալ իտէր:

Ֆըրիչ կէօզէրինի կէօյէ գալտըրըր, վէ իզհարը ալագայի տէրուժն իլէ:

— Մէհաշալահ, էգ ճան ու տիլ, տէր:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, պուժուժ րուժուժ, օթուրուժուժ, տէր հաքիմ մէրգուժա, վէ Ֆըրիչ իլէ գըզ Եան Եան օթուրուժար, վէ նիքեաշ գօնթրաթը իճրա օլունուժ պիթէր, վէ Մարի, ա՛հ, պէնիմ Ֆըրիչիմ, վէ Ֆըրիչ տախի, ա՛հ, պէնիմ Մարիմ, տէյերէք սէվէնտիքէրի հալտէ, նիքեաշ հաքիմի տախի մէմուժէն քէնտի իգամէթկեա հընա ալտէթ իտէր:

— Էվրօբատա էհի ճինայէթտէն պիրիսի, խանէնին պիրիսինէ գուժտագ պըրագմըչ ճիւնհասը իլէ, հաքիմին հուգուրուժա չըգալըրըր, վէ մէրգուժուժն ճիւնհասը թահգըզը իլին, ճէլպ օլուն մուշ օլան պիր շահիտէ, հաքիմ թարաֆընտան:

— Իսմինիզ Նէ՞ տիր, տէյի սիւալ օլունտուգտա:

— Պէն իսքիրիթիմ, տէյի, ճէվապ վէրիր:

— Պէն սանա իսմինի սիւալ իտիյօլում:

— Օթուժ պիր պուժուժ Եաշընտալըմ, վէ քէսպի շէօհրէթ իթմիչ օլունպ, վէ դատտար Ֆըրանսըզարըն, միւպարէք քէլամարընը տիյնէմէք իսթէմէտիքէրի օլ Տէվընթօրթ պիրատէրլէրին չըրագալընտանըմ:

— Սէնտէ, սաղըրըգ վա՛ր մըտըր:

— Ա՛յ էֆէնտիմ, սիզէ սէօյլէտիմ քի, պէն իսքիրիթիմ: վէ իսքիրիթիքտէ էօյլէ պիր տին տիր քի...

— Ա՛ գուժուժ, օնու անլատըգ, լաքին սէօյլէ սէն պանա, շու մահուտ քէյֆիթէ տայիր Նէ՞ պիլիսին:

— Պէնտէ շարգա տէօնտիւրմէքիք գուժվէթի վար տըր, իսթէրսէնիզ սիզին տախի շարգանըզ տէօնտէրէպիլիլիմ:

— Է՛հ գուժուժ, պիլտիյինի սէօյլէյէճէքմիսին, Եօսսա սէօյլէճէյէճէքմիսին:

— Իհիթիմալտէն տէյիլ տիր, պանա էմր օլունմատըգճա, հիչ պիր շէյ սէօյլէյէմէմ:

— Էյի Եա, իլթէ պէն սանա էմր իթմէքտէյիմ, սէօյլէ պագալըմ:

— Չօգ էյի, լաքին, պէն սիզի թանըմամ, վէ պէօյլէ պիր խուսուստա շէհատէթ իտէրէք թօլրագ գարընտաշտըմտան պիրիսինին իլամ թահթընա տիւշմէսինին ճալիլիյինէ տայիր, րուհ թարաֆընտան գալպիմտէ պիր Եսէրի իհամ հիսսի իլէ քէսպ թէէմինաթ էյլէյէնէ գատար պէքլէմէյէ պօրճուլուժ:

— Նիհայէթ սէօյլէյէճէքմիսին:

— Խա՛յր,

— Տօղըրուսու, պէօյլէ մուհաքէմէյէ տայիր պիր մէճիսնէգտինտէ տախի, պու Եօլտա հալ ու հարէքէթ միւշահէտէսի շայանը Եսէթ տիր:

Նիհայէթ, Եա՛ շահիտ, սանա խապէր վէրիլիմքի, պէնիմ րուհուժ, թապիլտիկինի սէօյլէմէքիկէ գարար վէրին ճէյէ գատար, սէնին մահպէստէ պէքլէթտիրիլմէնէ րուխսաթ վէրմէքտէ տիր:

— Ֆագաթ...

— Պագսանայընը, միւսիւ, պու ա տէմի մահպէտէ իլգա իտինիզ:

Հաքիմին էմրի իճրա օլունուժ:

Տէվընթօրթ պիրատէրլէրին չըրագը պիր կիճէ մահպէստէ գալըր, վէ իսքիրիթիք տէնիլէն Եէնի տինին Եղըրուժա

շէհիտ տիւշմէքտէ օլտուղու թէֆէքքիւրի իլէ, իզհարը իֆթիլար վէ թէքէպպիւր իտէր:

Մէրգուժ Ֆէրտասը կիւնիւ իքինճի տէֆա օլարագ, հաքիմին հուգուրուժա չըգալըրըր:

— Է՛հ գուժուժ, Նէ՞ տէրսին, սէօյլէմէքիկէ գարար վէրտի՞ն մի, տէր հաքիմ, վէ մէրգուժ թէքարէն էվլէլէքի Եօլու թուլթարագ:

— Պէն իսքիրիթիմ... տէր:

— Օնու պիլիլիզ:

— Արթըգ պու կիւն ճէվապ վէրէճէյիմ, ֆագաթ, տէյիլ մահպէստէն գօրգուղուժ իչին, իլա րուհուժն էօյլէ իսթէտիյի իչին, տէյի ճէվապ վէրիր:

Հէր ասըն պիրէր տիվանէլիյի պու լուժտուղու կիպի, ասըմըղտա տախի, պու իսքիրիթիք տիվանէլիյի կիւնտէն կիւնէ իլէրի կիթմէքտէ օլտուղուժտան, Էվրօպատա վէ խուսուսի իլէ Ամէրիգատա, գանն օլունտուղուժա նագարէն, պիր գաշ միլիօն քիչի շու տիվանէլիյէ միւպլէթլա պուլունմագտա տըր: վէ հէր պաթըլըղա, պիր թագըրմ իրթիքեապաճըրարըն Եօն աեագ օլարագ, Եալընըգ քէնտի մէնֆաաթլարըր իսթըր իչին շաշգըն վէ ճահիլ Եհալիյի ալտաթտըզլարըր կիպի, պիր թագըրմ քեագիպէր տախի, իսքիրիթիք տէնիլէն Եալանճըրըղ Ելէրինտէ պիր Եէրմայէ իտէրէք, նիչէ սա տէտիլանը ալտաթմագտա, վէ օլ սուրէթլէ կէչինմէքտէ տիրլէր:

— Պօրճուժուժ վէրմէք իսթմէյէնէրին իսիմէրինի Եաղմագ իւզրէ, ֆարիստէ Եէնի պիր զագէթա չըգաճաղը զագէթալարտա օգուժմուշ տուր:

ԻԼԱՆ

ՀԱՅ ԱՂԱՅԱՆՑ ԿԱՐԴՈՒՆԵԼՈՒ ԴԻԻՐԻՆ
ՀԱՄԱՐԱՆ

ԵՒ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ԴՈՒՅԼՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ

ՀԱՅ ԿԱՆԱՆՑ

ԵՐԼԵՒՍԻՈՒԹԻՒՆԸ

Պու իսիմտէ, վէ ատի լիսան իւզրէ 50 սահիթէտէն իպարէթ օլան պիր իսալէ տիր պու:

Մէգքիւր իսալէտէ Եհալի իչին, վէ խուսուսիյլէ իսթանպօլուլար իչին տիգգաթա շաեան միւքեալէմէլէր վար տըր, վէ քիթապճըրարտա վէ կէգտիրիճիլէր տէ 3 էր զուրուշա սաթըլմագտա տըր:

ՍԱՀԻՊ ՀԱՅԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱՆԸՆ ԹԱՊԱՆԵՍԻՍԻՆԵ
ԳԵՑ-ՕՂՈՒՍԱ 907.ՐՈՒ ԵՕԼՅԱ, 300.04.ՐԱՑ ԱԳՏՈՒԼԼԱԷ
ՊԱՐԱՏԵՐԼԵՐ ԳԱՐԵՇՈՒՄԱ ՆՈՒՄԵՐՈ 549.